Polska polityka społeczna wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną. Szanse i bariery w dostępie do edukacji i zatrudnienia

Spis treści

Wstęp 3

Rozdział I. Sytuacja osób niepełnosprawnych intelektualnie 5
1.1. Definicje i historyczny zarys sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych 5
1.2. Ogólna sytuacja osób z niepełnosprawnością intelektualną 7
1.3. Od marginalizacji do integracji z niepełnosprawną częścią społeczeństwa 10

Rozdział II. Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych intelektualnie 13
2.1. Zakres polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych intelektualnie 13
2.2. Rola systemu pomocy społecznej 16
2.3. Podstawowe zasady polityki oświatowo – wychowawczej 19
2.4. Edukacja oraz zatrudnienie osób niepełnosprawnych intelektualnie 22

Rozdział III. Szanse i bariery w dostępie do edukacji i zatrudnienia 25
3.1. Edukacja włączająca 25
3.1.1. Szkolnictwo ogólnodostępne 25
3.1.2. Edukacja przedszkolna 26
3.1.3. Kształcenie na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym 27
3.1.4. Szkoły integracyjne 29
3.1.5. Szkoły specjalne 31
3.1.6. Formy edukacji pozaszkolnej 33
3.1.7. Edukacja w placówkach stacjonarnych 35
3.2. Unia Europejska a polska polityka edukacyjna 36
3.3. Przepisy dotyczące zatrudnienia osób z niepełnosprawnością intelektualną 38
3.3.1. Zakłady pracy chronionej 41
3.4. Unia Europejska a rządowa polityka zatrudnienia 45

Rozdział IV. Metodologiczne podstawy pracy 48
4.1. Cel, zakres oraz problematyka badań 48
4.2. Zbiorowość badana 49
4.3. Metody i techniki badawcze 50
4.4. Teren i przebieg badań 50

Rozdział V. Opinie na temat polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wyniki przeprowadzonych badań 55
5.1. Badania z pracownikami socjalnymi 55
5.2. Badania z rodzicami i opiekunami osób niepełnosprawnych intelektualnie 64
5.3. Badania z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie 66
5.4. Weryfikacja hipotez 66

Zakończenie 67
Bibliografia 69
Wykaz tablic i wykresów 71
Wykaz rysunków 73
Wstęp

Niniejsza praca poświęcona jest grupie, która należy do najsłabszych w Unii Europejskiej. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną spotykają się z silnymi uprzedzeniami i stygmatyzacją w całej Europie, a liczne bariery sprawiają, że nie mogą one w pełni korzystać z przysługujących im fundamentalnych praw człowieka. Wprowadzanie pozytywnych zmian utrudnia powszechna i mocno zakorzeniona dyskryminacja osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W mojej pracy koncentruję się szczególnie na problematyce edukacji i zatrudnienia ponieważ mają one kluczowe znaczenie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jest oczywiste, że zapewnienie rzeczywistego dostępu do edukacji i zatrudnienia osobom z niepełnosprawnością intelektualną jest podstawowym warunkiem, by mogły one żyć i pracować w społeczeństwie jak równoprawni obywatele. Nie ulega też wątpliwości, że istnieje bardzo silny związek pomiędzy edukacją i zatrudnieniem: bez dostępu do odpowiedniej edukacji osoby z niepełnosprawnością intelektualną nie będą w stanie uzyskać sensownego zatrudnienia. Blokowanie tego dostępu prowadzi do trwałej zależności od innych, ubóstwa i wykluczenia poza margines społeczeństwa, co umacnia negatywny stereotyp niepełnosprawności intelektualnej.

W przezwyciężaniu licznych barier w dostępie do edukacji i zatrudnienia pomagają osobom niepełnosprawnym intelektualnie różne strategie i polityka państwa na rzecz tej szczególnej grupy osób. Niezmiernie ważnym elementem tej polityki jest rehabilitacja czyli proces, mający na celu włączenie osób z niepełnosprawnością intelektualną do życia w społeczeństwie. Z socjologicznego punktu widzenia jest to proces dążący „do reintegracji z podstawowymi zbiorowościami, takimi jak: rodzina, grupa rówieśnicza, społeczność lokalna itp.” .

Polska ratyfikowała większość międzynarodowych instrumentów praw człowieka, łącznie z dokumentami, których postanowienia dotyczą praw osób z niepełnosprawnością. Pozostały jej natomiast jeszcze do podpisania i ratyfikowania Zrewidowana Europejska Karta Społeczna czy Protokół nr 12 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (ECHR). Konstytucja Polska, a także inne przepisy zapewniają ogólną ochronę przed dyskryminacją i gwarantują opiekę i integrację w życiu społecznym dla osób z niepełnosprawnością. Ustawa o rehabilitacji reguluje kwestie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością, przy czym osoby z niepełnosprawnością intelektualną zostały w niej wyróżnione tylko w nielicznych przepisach.

Warto zapytać czy systemowe rozwiązania są wystarczające? Jak oceniają je sami zainteresowani, ich rodzice/opiekunowie oraz pracownicy socjalni, którzy pracują z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie.

Podstawowym celem mojej pracy jest ukazanie sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz polityki społecznej na rzecz tej grupy. W części empirycznej koncentruję się natomiast na opiniach wybranych grup na temat efektywności tej polityki oraz jej mocnych i słabych stronach.

Zanim jednak przejdę do szczegółowego omówienia wyróżnionych zagadnień pragnę pokrótce przedstawić strukturę pracy. W rozdziale pierwszym prezentuję sytuację społeczną osób niepełnosprawnych intelektualnie. Charakteryzuję zachowania społeczne o charakterze marginalizacyjnym wobec osób niepełnosprawnych, a także działania zmierzające do integracji niepełnosprawnych intelektualnie ze społeczeństwem.

Drugi rozdział pracy poświęcony jest polskiej polityce społecznej wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną. W rozdziale tym opisuję podstawowe zasady

polityki oświatowo – wychowawczej i polityki rynku pracy, a także działania w sferze edukacji oraz zatrudnienia osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W rozdziale trzecim analizuję szanse i bariery osób niepełnosprawnych intelektualnie w dostępie do edukacji i zatrudnienia. Prezentuję formy edukacji osób niepełnosprawnych, przepisy dotyczące ich zatrudnienia, a także formy zatrudnienia chronionego. W rozdziale tym porównuję również polską politykę do polityki Unii Europejskiej.

Czwarty rozdział pracy poświęcony jest metodologii. Przedstawiam w nim problematykę badawczą, a także zbiorowość badaną, metody i teren badań. Badania prowadzone były z trzema grupami: pracownikami socjalnymi, rodzicami/opiekunami osób niepełnosprawnych oraz z samymi niepełnosprawnymi.

W rozdziale piątym analizuję uzyskane dane oraz odnoszę się do postawionych hipotez. Zakończenie zawiera wnioski z przeprowadzonych badań oraz moją własną ich ocenę.

Liczba stron	72
Nazwa Szkoły Wyższej	–
Rodzaj pracy	licencjacka
Rok oddania	2005

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!